

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра психології

ПОГОДЖЕНО:

Начальник кафедри,
кандидат психологічних наук,
доцент,
підполковник внутрішньої служби
Мірошниченко О.М.

«_____» _____ 2019 р.

СИЛАБУС

**навчального курсу «Вступ до спеціальності»
спеціальність 053 «Психологія»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

старший викладач кафедри,
підполковник внутрішньої служби
Настояща У.В. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри психології
Протокол № __ від «__» _____ 2019р.

Кредити та кількість
годин:

3 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 20
семінарських, 6 практичних та 44 самостійна
робота.

Чернігів – 2019

Анотація курсу

Підготовка до професії психолога кримінально-виконавчої служби передбачає розвиток відповідних професійних і особистісних якостей. У процесі вивчення дисципліни курсанти (студенти) знайомляться з основними видами діяльності психолога в різних галузях суспільної практики. Важливим етапом професійної підготовки є оволодіння навичками самостійної роботи з бібліотечними каталогами, бібліографічними довідниками, навчальною літературою та іншими джерелами знань по підготовці до виконання основних видів курсантських (студентських) робіт. Ознайомлення з особливостями виконання професійно-орієнтованих завдань з психології забезпечує системність і логічність теоретичної та практичної підготовки курсантів (студентів) до психологічної професії в умовах служби в пенітенціарних закладах.

Даний курс в структурно-логічній схемі підготовки фахівців для кримінально-виконавчої служби України займає належне місце, оскільки допомагає підготувати курсантів (студентів) до майбутньої професійної діяльності, знайомить з її специфікою, а також з сучасними тенденціями в розвитку обраної професії. Курс «Вступ до спеціальності» є основою теоретичної та практичної підготовки курсантів та студентів до засвоєння курсів «Загальна психологія» та «Пенітенціарна психологія». Курс тісно пов'язується з окремими темами таких навчальних дисциплін, як: філософія, пенітенціарна педагогіка, основи психологічного консультування, психодіагностика, диференційна психологія, юридична психологія тощо

Мета курсу

Метою вивчення курсантами та студентами цієї навчальної дисципліни є оволодіння узагальненою характеристикою професії практичного психолога, знаннями про освітньо-кваліфікаційні вимоги до спеціалістів у галузі практичної психології, основними вимогами до особистості практикуючого психолога, а також про можливі шляхи формування особистісних якостей майбутніх фахівців

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи спеціальності пенітенціарного психолога						
1	Психологія як наука і психолог як професія	6	2	-	-	4
2	Психолог: вимоги до професії та професійних якостей	8	2	2	-	4
3	Зміст та рівні	6	-	2	-	4

	професійної підготовки психолога					
4	Психологія діяльності персоналу ДКВС	10	2	-	6	2
Розділ 2. Практично-основна спеціальність пенітенціарного психолога						
5	Психологія і право в діяльності психолога ДКВС.	4	-	2	-	2
6	Загальна модель діяльності психолога ДКВС	4	-	2	-	2
7	Права, документація, обладнання кабінету психолога установи	4	2	-	-	2
8	Особливості діяльності практичного психолога ДКВС Особливості діяльності практичного психолога ДКВС	8	2	2	-	4
9	Методи психолого-педагогічного впливу на засуджених	4	2	-	-	2
10	Роль психолога в оптимізації діяльності працівників ДКВС	4	-	2	-	2
Розділ 3. Практичні навички пенітенціарного психолога у різних ситуаціях						
11	Професійна деформація працівників ДКВС	8	2	2	-	4
12	Роль психолога впрофілактиці негативних явищ в ДКВС.	4	2	-	-	2
13	Проблема самогубства	4	-	2	-	2
14	Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП	8	2	2	-	4
15	Розвиток психологічної стійкості працівників ДКВС в екстремальних умовах	8	2	2	-	4
Всього годин за курсом		90	20	20	6	44

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

Семінарське заняття №1

Тема № 2 «Психолог: вимоги до професії та професійних якостей»

1. Професійний відбір як запорука успіху підготовки психолога.
2. Критерії професійної придатності психолога.
3. Особистісні якості фахівця з психології.

Теми для реферативних доповідей:

«Аналіз структури паспорту спеціальності «психологія»»

«Особистісні якості фахівця з психології»

«Застосування особистісного підходу в системі підготовки психологів»

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, 10; допоміжна № 2-4, 5, 9, 11.

Семінарське заняття №2

Тема № 3. «Зміст та рівні професійної підготовки психолога.»

1. Зміст та рівні професійної підготовки психолога.
2. Професійні знання і вміння як визначальні чинники професіоналізму.
3. Комунікативна та мовленнєва компетентність практичного психолога.

Теми для реферативних доповідей:

«Механізми особистісного саморозвитку студентів-психологів»

«Зміст спеціальної підготовки психологів»

«Інститути науково-дослідної психології АПН України»

Література: основна № 1- 4, 5, 6-8, 10; допоміжна № 1, 3, 4, 10.

Семінарське заняття №3

Тема № 5. «Психологія і право в діяльності психолога ДКВС»

1. Етичні особливості професійної діяльності психолога ДКВС:

2. Етичні проблеми та спокуси.
3. Принципи роботи психолога.
4. Правові аспекти діяльності психолога ДКВС:
 - 4.1. Вимоги до персоналу установ виконання покарань.
 - 4.2. Взаємовідносини працівників установ виконання покарань і засуджених.
 - 4.3. Міжнародні документи, що регулюють взаємовідносини персоналу установ і засуджених.

Теми для реферативних доповідей :

«Етичний кодекс професійної діяльності психолога»

«Психологічні та професійні вимоги до персоналу ДКВС»

«Міжнародне законодавство та вітчизняне законодавство, що регулює правила поводження з в'язнями»

Література: основна № 1, 2, 4, 7-10; допоміжна № 2, 3, 4, 11, 12.

Семінарське заняття №4

Тема № 6. «Загальна модель діяльності психолога ДКВС»

План

1. Функціональні обов'язки пенітенціарного психолога та регламентація часу.
2. Загальні принципи поведінки психолога в ситуації професійної взаємодії із засудженим.
3. Обладнання приміщення для роботи пенітенціарного психолога.
4. Обов'язки психолога, згідно наказу 2300/5 від 04.11.2013
5. Участь психолога на дільниці карантину та діагностики, згідно наказу 2300/5 від 04.11.2013
6. Обладнання кабінету психолога, згідно наказу 2300/5 від 04.11.2013

Теми для реферативних доповідей :

«Етичний кодекс професійної діяльності психолога»

«Психологічні та професійні вимоги до персоналу ДКВС»

Література: основна № 1, 2, 4, 7-9; допоміжна № 2-4, 7, 12.

Семінарське заняття №5

Тема № 8. «Особливості діяльності практичного психолога ДКВС»

План

1. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань.
2. Методи, прийоми та засоби виховного впливу.
3. Основні групи методів виправного впливу.
4. Форми виправного впливу на засуджених.

Теми для реферативних доповідей :

«Напрями ресоціалізації засуджених»

«Методи самоперевиховання засуджених»

«Форми та методи перевиховання засуджених»

«Громадські формування і самодіяльні організації засуджених»

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8, 10; допоміжна № 1, 3, 4, 11.

Семінарське заняття №6**Тема № 10. «Роль психолога в оптимізації діяльності працівників ДКВС»****План**

1. Психологічний стрес персоналу ДКВС.
2. Шляхи подолання стресу персоналу ДКВС.

Теми для реферативних доповідей :

«Основні напрямки і засоби попередження накопичення стресу у працівників ДКВС»

«Психологічний стрес працівників ДКВС»

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 7.

Семінарське заняття №7**Тема № 11. «Професійна деформація працівників ДКВС»****План**

1. Професійна деформація працівників ДКВС.
2. Профілактика професійної деформації працівників ДКВС.

Теми для реферативних доповідей :

«Поняття професійної деформації працівників пенітенціарних установ та її різновиди»

«Причини виникнення професійної деформації працівника ДКВС»

«Критерії та рівні професійної деформованості працівників ДКВС»

«Особливості діагностики професійної деформованості працівників ДКВС»

«Основні напрямки і засоби попередження професійної деформації працівників ДКВС»

Література: основна № 1, 2, 4, 7, 8; допоміжна № 1, 3, 4, 11.

Семінарське заняття №8**Тема № 13. «Проблема самогубства»****План**

1. Причини виникнення суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.

2. Діагностика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.
3. Психологічний супровід осіб, які схильні до суїцидальної поведінки
4. Профілактика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.

Контрольні запитання:

1. Суїцидальні прояви поведінки спецконтингенту, психологічні особливості засуджених-суїцидентів.
2. Причини суїцидальної поведінки спецконтингенту в установах, напрями профілактики та правила бесіди.
3. Взаємодія начальника відділення СПС з психологом установи з метою попередження суїцидальної поведінки спецконтингенту.
4. Особливості проведення службового розслідування за фактом самогубства засудженого.
5. Профілактика суїцидальної поведінки персоналу ДКВС

Література: основна № 1, 2, 5, 7; допоміжна № 2-4.

Семінарське заняття №9

Тема № 14. «Розвиток психологічної стійкості працівників ДКВС в екстремальних умовах»

План

1. Екстремальні ситуації в УВП, їх причини.
2. Формування психологічної готовності персоналу ДКВС до дій в екстремальних ситуаціях.
3. Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП.
4. Алгоритми дій персоналу ДКВС в екстремальних ситуаціях:

Теми для реферативних доповідей :

«Екстремальні ситуації в роботі працівників ДКВС»

«Заходи попередження екстремальних ситуацій в роботі працівників ДКВС»

«Алгоритми дій персоналу ДКВС в екстремальних ситуаціях»

Література: основна № 1-6, 7, 8, 10; допоміжна № 1, 3, 7, 9, 10, 12.

Семінарське заняття №10

Тема № 15 «Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП».

План

1. Взаємодія начальника відділення СПС з психологом установи з метою попередження суїцидальної поведінки спецконтингенту.
2. Особливості проведення службового розслідування за фактом самогубства засудженого.
3. Профілактика суїцидальної поведінки персоналу ДКВС.

Теми для реферативних доповідей :

«Причини виникнення суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі»
 «Група ризику в середовищі засуджених»
 «Діагностика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі»
 «Профілактика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі»
 «Психологічний супровід осіб, які схильні до суїцидальної поведінки та знаходяться на профілактичному обліку»

Література: основна № 1-6, 7, 8, 10; допоміжна № 1, 3, 7, 9, 10, 12

Практичні заняття

Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання матеріалів (текстів) необхідних для успішного виконання практичних завдань. Отже, ваші бали залежать від вашої попередньої підготовки.

Завдання до практичних занять

Практичне заняття №1

Тема № 4 «Психологія діяльності персоналу ДКВС» (час 6 год)

План

1. Умови діяльності персоналу ДКВС
2. Напрямки діяльності працівників ДКВС

Навчальні питання:

1. Особистісні якості співробітника УВП
2. Вимоги, що висуваються до особистості пенітенціарного працівника.
3. Професійна культура співробітника пенітенціарної установи.
4. Структура діяльності пенітенціарних працівників

Контрольні запитання:

1. Правила внутрішнього розпорядку УВП. 28.08.2018 № 2823/5
2. Наказ 2300/5 від 04.11.2013 .

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Тема № 1. «Психологія як наука і психолог як професія»

Питання:

1. Міфи про психологів та психологію.
2. Донауковий етап розвитку психології.
3. Історія розвитку психології як самостійної науки.
4. Розділи структури сучасної психологічної науки.
5. Типи професії «психолог».

2. Тема № 2. «Психолог: вимоги до професії та професійних якостей»

Питання:

1. Професійний відбір у підготовці психолога.
2. Критерії професійної придатності психолога.
3. Зміст та рівні професійної підготовки психолога.
4. Особистісні якості психолога.
5. Професійні знання і вміння практичного психолога.
6. Шляхи формування комунікативної та мовленнєвої компетентності практичного психолога

3.Тема № 3. «Зміст та рівні професійної підготовки психолога»

Питання:

1. Аналіз структури паспорту спеціальності «психологія».
2. Особистісні якості фахівця з психології.
3. Застосування особистісного підходу в системі підготовки психологів.
4. Механізми особистісного саморозвитку студентів-психологів.
5. Зміст спеціальної підготовки психологів.
6. Інститути науково-дослідної психології АПН України.

4. Тема № 4. «Психологія діяльності персоналу ДКВС»

Питання:

1. Особистісні якості співробітника УВП
2. Вимоги, що висуваються до особистості пенітенціарного працівника.
3. Професійна культура співробітника пенітенціарної установи.
4. Структура діяльності пенітенціарних працівників
5. Врахування пенітенціарним психологом гендерних особливостей засуджених при роботі з ними

5. Тема № 5. «Психологія і право в діяльності психолога ДКВС»

Питання:

1. Етичний кодекс професійної діяльності психолога.
2. Психологічні та професійні вимоги до персоналу ДКВС.
3. Міжнародне законодавство, що регулює правила поведінки з в'язнями.
4. Вітчизняне законодавство, що регулює правила поведінки з в'язнями.

6. Тема № 6. «Загальна модель діяльності психолога ДКВС»

Питання:

1. Функціональні обов'язки пенітенціарного психолога та регламентація часу.
2. Загальні принципи поведінки психолога в ситуації професійної взаємодії із засудженим.
3. Обладнання приміщення для роботи пенітенціарного психолога.

7. Тема № 7. «Права, документація, обладнання кабінету психолога установи»

Питання:

1. Визначте права, документацію, обладнання кабінету психолога УВП.
2. Поясніть напрями використання кімнати ПЕР.
3. Поясніть етичні стандарти роботи психолога УВП.

8. Тема № 8. «Особливості діяльності практичного психолога ДКВС»

Питання:

1. Напрями ресоціалізації засуджених.
2. Методи самоперевиховання засуджених.

9. Тема № 9. «Методи психолого-педагогічного впливу на засуджених»

Питання:

1. Форми та методи перевиховання засуджених.
2. Громадські формування і самодіяльні організації засуджених.

10. Тема № 10. «Роль психолога в оптимізації діяльності працівників ДКВС»

Питання:

1. Особливості психологічного стресу персоналу ДКВС.
2. Перелічите шляхи подолання стресу персоналу ДКВС.

11. Тема № 11. «Професійна деформація працівників ДКВС»

Питання:

1. Особливості професійної деформації працівників ДКВС.
2. Шляхи профілактики професійних деформацій працівників ДКВС.

12. Тема № 12. «Роль психолога в профілактиці негативних явищ в ДКВС»

Питання:

1. Група ризику в середовищі засуджених.
2. Психологічний супровід осіб, які знаходяться на профілактичному обліку

13. Тема № 13. «Проблема самогубства»

Питання:

1. Причини виникнення суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.
2. Діагностика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.
3. Психологічний супровід осіб, які схильні до суїцидальної поведінки
4. Профілактика суїцидальної поведінки в місцях позбавлення волі.

14. Тема № 14. «Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП»

Питання:

1. Екстремальні ситуації в роботі працівників ДКВС.
2. Заходи попередження екстремальних ситуацій в роботі працівників ДКВС.

15. Тема № 15. «Розвиток психологічної стійкості працівників ДКВС в екстремальних умовах»

Питання:

1. Екстремальні явища в УВП..
2. Стійкість співробітників УВП до екстремальних ситуацій.

Література: основна № 1, 2, 4, 7-9; допоміжна № 2-4, 7, 12.

Модульний контроль

Модульний контроль проводиться за підсумками вивчення дисципліни

та дає змогу визначити рівень теоретичних знань з курсу. Курсант має право підтвердити, або підвищити свій рейтинговий показник, набраний в ході роботи на лекціях, семінарських та практичних заняттях. За виконання тестового модульного контролю курсант може отримати максимально 5 балів. Тестування проводиться у письмовій формі. Викладачем підготовлено 2 варіанти тестів, кожен з яких містить 10 завдань рівнозначних по рівню складності, які вимагають від курсантів вміння інтегрувати та диференціювати знання в процесі виконання роботи. Термін виконання тестових завдань – 30 хвилин. Складання тесту є обов'язковим для всіх курсантів. За кожне правильно виконане завдання нараховується 0,5 бала.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи спеціальності пенітенціарного психолога					
1	Психологія як наука і психолог як професія	1	1		
2	Психолог: вимоги до професії та професійних якостей	6	1	5	
3	Зміст та рівні професійної підготовки психолога	5		5	
4	Психологія діяльності персоналу ДКВС	6	1		5
Розділ 2. Практичні основи спеціальності пенітенціарного психолога					
5	Психологія і право в діяльності психолога ДКВС.	5		5	
6	Загальна модель діяльності психолога ДКВС	5		5	
7	Права, документація,	1	1		

	обладнання кабінету психолога установи				
8	Особливості діяльності практичного психолога ДКВС Особливості діяльності практичного психолога ДКВС	6	1	5	
9	Методи психолого-педагогічного впливу на засуджених	1	1		
10	Роль психолога в оптимізації діяльності працівників ДКВС	5		5	
Розділ 3. Практичні навички пенітенціарного психолога у різних ситуаціях					
11	Професійна деформація працівників ДКВС	6	1	5	
12	Роль психолога впрофілактиці негативних явищ в ДКВС.	1	1		
13	Проблема самогубства	5		5	
14	Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП	6	1	5	
15	Розвиток психологічної стійкості працівників ДКВС в екстремальних умовах Розвиток психологічної стійкості працівників ДКВС в екстремальних умовах	6	1	5	
Разом		65	10	50	5
Виконання завдань для самостійної роботи		10			
Написання модульного контролю		5			
Залік		20			
Всього		100 балів			

За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати до 10 балів. Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись розмовами, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття студента, що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Користування гаджетами для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача. Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;
- для того аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);
- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 2 бали.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 5 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Практичні заняття можуть принести вам по 5 балів за одне заняття за умови попереднього опрацювання матеріалів для підготовки до заняття й успішного виконання всіх завдань безпосередньо на самому занятті. Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви не впорались. Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання

пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до практичного заняття та виконання завдань запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнятися від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота передбачає роботу курсанта з опрацювання проблемних питань винесених на поза аудиторне вивчення. Виконання завдань на самостійну роботу оцінюється за наступними критеріями:

- повнота, охайність і грамотність ведення конспекту ;
- наявність базового матеріалу для висвітлення питань винесених на самостійну роботу.

На самостійну роботу по кожній темі винесена певна кількість питань. За кожне відпрацьоване питання самостійної роботи курсант отримує 0,25 бали. За неповне висвітлення питання, певні неточності у викладенні матеріалу курсант отримує 0,1 балу. Загальна кількість балів за виконання самостійної роботи становить – 10 балів.

Модульний контроль проводиться за підсумками вивчення дисципліни та дає змогу визначити рівень теоретичних знань з курсу. Курсант має право підтвердити, або підвищити свій рейтинговий показник, набраний в ході роботи на лекціях, семінарських та практичних заняттях. За виконання тестового модульного контролю курсант може отримати максимально 5 балів. Тестування проводиться у письмовій формі. Викладачем підготовлено 2 варіанти тестів, кожен з яких містить 10 завдань рівнозначних по рівню складності, які вимагають від курсантів вміння інтегрувати та диференціювати знання в процесі виконання роботи. Термін виконання тестових завдань – 30 хвилин. Складання тесту є обов'язковим для всіх курсантів. За кожне правильно виконане завдання нараховується 0,5 бала.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного заліку на якому ви можете отримати до 20 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На заліку викладач задає вам 2 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 10 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре

75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

1. Міфи про психологію та психологів.
2. Передісторія психології.
3. Історія психології як самостійної науки.
4. Структура сучасної психологічної науки.
5. Професія психолога та її типи.
6. Професійний відбір як запорука успіху підготовки психолога.
7. Критерії професійної придатності психолога.
8. Зміст та рівні професійної підготовки психолога.
9. Особистісні якості фахівця з психології.
10. Професійні знання і вміння як визначальні чинники професіоналізму.
11. Комунікативна та мовленнєва компетентність практичного психолога.
12. Професійно-психологічний відбір кандидатів в кримінально-виконавчу службу.
13. Професійна культура співробітника пенітенціарної установи як умова включення в професійну діяльність.
14. Функції пенітенціарних працівників.
15. Структура та особливості функціональної діяльності співробітників пенітенціарної установи.
16. Характеристика основних якостей та вимог, що висуваються до особистості співробітника УВП.
17. Етичні проблеми та спокуси психолога.
18. Принципи роботи психолога.
19. Правові аспекти діяльності психолога ДКВС.
20. Вимоги до персоналу установ виконання покарань.
21. Взаємовідносини працівників установ виконання покарань і засуджених.
22. Міжнародні документи, що регулюють взаємовідносини персоналу установ і засуджених.
23. Положення про психолога установи виконання покарань та слідчого ізолятора.
24. Завдання та функції психолога установи.
25. Зобов'язання психолога установи.
26. Права, документація, обладнання кабінету психолога установи.

27. Рекомендації щодо обладнання та напрями використання кімнати ПЕР.
28. Етичні стандарти професійної діяльності психолога ДКВС.
29. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань.
30. Методи, прийоми та засоби виховного впливу.
31. Основні групи методів виправного впливу.
32. Форми виправного впливу на засуджених.
33. Професійна деформація працівників ДКВС.
34. Профілактика професійних деформацій працівників ДКВС.
35. Психологічний стрес персоналу ДКВС.
36. Шляхи подолання стресу персоналу ДКВС.
37. Суїцидальні прояви поведінки спецконтингенту, психологічні особливості засуджених-суїцидентів.
38. Причини суїцидальної поведінки спецконтингенту в установах, напрями профілактики та правила бесіди.
39. Взаємодія начальника відділення СПС з психологом установи з метою попередження суїцидальної поведінки спецконтингенту.
40. Особливості проведення службового розслідування за фактом самогубства засудженого.
41. Профілактика суїцидальної поведінки персоналу ДКВС.
42. Екстремальні ситуації в УВП, їх причини.
43. Формування психологічної готовності персоналу ДКВС до дій в екстремальних ситуаціях.
44. Заходи попередження екстремальних ситуацій в УВП.
45. Алгоритми дій персоналу ДКВС при затриманні засудженого, який вчинив злочин або інше правопорушення і чинить опір.
46. Алгоритми дій персоналу ДКВС при супроводі засуджених, які допустили порушення, до спеціального приміщення чергової частини, при раптовому загостренні ситуації.
47. Алгоритми дій персоналу ДКВС під час проведення обшуку засуджених.
48. Особливості поведінки під час поміщення засуджених, які грубо порушили встановлений режим утримання, до камер ДІЗО.
49. Рекомендації щодо поведінки особи в разі захоплення її як заручника.
50. Робота в екстремальних умовах служби, методи підвищення стресостійкості персоналу ДКВСУ.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;

- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

1. Бочелюк В. Й. Психологія: вступ до спеціальності: навч. посіб. / Київ: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Вачков, И. В. Введение в профессию «психолог»: учеб. пособие / Москва: МПСИ, 2007. 464 с.
3. Дуткевич Т. В. Вступ до спеціальності: Практична психологія: курс лекцій і практикум (навч. посіб.) / Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. 208 с.
4. Іванова О. В. Психологія: вступ до спеціальності: навч. посіб. / Київ: Центр учбової літератури, 2013. 184 с.
5. Исправительно-трудовая психология: учеб. пособие / под ред. К. К. Платонова, А. Д. Глоточкина, К. Е. Игошева. Рязань: РВШ МВД СССР, 1985. 360 с.
6. Карандашев В. Н. Введение в профессию. Москва: Высшее профессиональное образование, 2009. 512 с.
7. Климов Е. А. Психология профессионального самоопределения. Ростов-на-Дону: Феникс, 1996. 512 с.
8. Легка Л. М., Семенча Л. Г. Організація діяльності психологічних служб: навч. посіб. Львів: Новий Світ 2012. 372 с.
9. Лемак М. В., Петрище Ю. В. Психологу для роботи: діагностичні методики. Ужгород: Вид-во. А. Гаркуші. 2012. 616 с.
10. Локалова Н. П. Психология. Введение в профессию СПб: Питер, 2010. 176 с.
11. Медведєв В.С. Професійна деформація співробітників пенітенціарних установ: навч. посіб. / Київ: Ін-т МВС. 1996. 80 с.
12. Замула С. Ю., Костенко В. А. та ін. Основи пенітенціарної педагогіки і психології: навч. посіб. / під заг. ред. В. М. Синьова. Біла Церква, 2003. 101 с.
13. Крейдун М. П., Лактіонов О. М., Сорока А. В., Сколов С. І. Основи пенітенціарної психології. Харків: ХНУ імені Каразіна, 2007. 140 с.
14. Приходько Ю.О. Практична психологія : Введення у професію: навч. посіб. / Київ: Каравела, 2010. 232 с.
15. Робоча книга пенітенціарного психолога / Під ред. В. М. Синьова, В. С. Медведєва. Київ: МП Леся, 2000. 224 с.
16. Смирнов Б. А., Долгополова Е. В. Психология деятельности в

экстремальных ситуациях. Харків: Гуманитарный Центр, 2007. 276 с.

17. Сулицкий В. В. Психологія суїцидальної поведінки. Київ: МП Леся, 2001. 316 с.

18. Ушатиков А. И., Казак Б. Б. Основы пенитенциарной психологии Рязань: Узорочье, 2002. 554 с.

19. Чебоненко С.О., Третяк О. С. Пенітенціарна психологія: навч. посіб. Чернігів: ЧЮК, 2011. 219 с.

20. Шмелева И. А. Введение в профессию. Психология: учеб. пособ. / СПб. : Питер, 2007. 253 с.

21. Щербакова І. М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості : навч. посіб. / Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. 324 с.

22. Юридична психологія: курс лекцій / уклад.: В. В. Кошинець, Л. Л. Радухівська, Н. О. Рибалка. Київ: Національна академія прокуратури України, 2014. 232 с.

Додаткова

1. Беличева С. А. Основы превентивной психологии. Москва: Социальное здоровье России, 1994. 221 с.

2. Бондаренко А. Ф. Психологическая помощь: теория и практика. Київ: Освіта України, 2007. 332 с.

3. Бодров В. А. Психология профессиональной деятельности. Москва: ИП РАН 2006. 623 с.

4. Климов Е. А. Психология профессионала. Москва: Институт практической психологии, 1996. 400 с.

5. Кудрявцев В. Н. Правовое поведение: норма и патология. Москва: Наука, 1982. 287 с.

6. Кудрявцев Г. В. Психология профессионального обучения и воспитания. Москва: МЭИ, 1985. 244 с.

7. Маленова А. Ю. Введение в профессию в схемах и таблицах : учеб. пособ. Омск : ОмГУ, 2004. 44 с.

8. Медведєв В. С. Кримінальна психологія. Київ: Атіка, 2004. 368 с

9. Качуренко Ю. К. Права людини: Міжнародні договори України, декларації, документи. Київ: Наукова думка, 1992. 199 с.

10. Ложкін Г. В., Воленюк Н. Ю., Солтик О. О. Психологія праці: навч. посіб. / за заг. ред. Г. В. Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.

11. Тімченко О. В. Синдром постравматичних стресових порушень: концептуалізація, діагностика, корекція і прогнозування. Харків: Ранок, 2000. 268 с.

12. Чепелєва Н. В., Пов'якель Н. І. Теоретичне обґрунтування моделі особистості практичного психолога. Психологія : Збірник наукових праць. Вип. 3. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 1998. С. 35 – 41.